

Kommissorium til trepartsdrøftelser om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser til unge

I Danmark har vi en tradition for, at lønmodtagerne, arbejdsgiverne og politikerne tager fælles ansvar for væsentlige samfundsspørgsmål. Det har været med til at skabe mulighed for høj beskæftigelse, velstand og velfærd.

Derfor er det fra regeringens side allerede ved tiltrædelsen tilkendegivet, at vi vil indkalde arbejdsmarkedets parter til trepartsdrøftelser for at løse nogle af de udfordringer, som Danmark står over for.

Regeringen har tilrettelagt trepartsdrøftelserne omkring prioriterede temaer, der skal søge løsninger på væsentlige samfundsudfordringer. Målet med trepartsdrøftelserne er at skabe mulighed for høj beskæftigelse, velstand og velfærd, blandt andet ved at styrke danske virksomheders konkurrenceevne.

Første tema var integration af flygtninge og familiesammenførte i forlængelse af den aktuelle flygtningesituation, hvor historisk mange mennesker søger mod Europa – og mod Danmark. Regeringen og arbejdsmarkedets parter indgik i marts en ambitiøs aftale, der forbedrer rammerne for den beskæftigelsesrettede integrationsindsats, så langt flere flygtninge og familiesammenførte kan komme i beskæftigelse.

Trepartsdrøftelserne fortsætter nu med henblik på at sikre tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser til unge. Såfremt der indgås en aftale inden opstarten af overenskomstforhandlingerne for 2017, vil regeringen efter overenskomstforhandlingerne fortsætte trepartsdrøftelserne om emnerne, som er nævnt i regeringsgrundlaget.

---0---

Der er fremgang på det danske arbejdsmarked. Beskæftigelsen har været stigende siden foråret 2013 og er det sidste år steget med 25.000 personer. Ledigheden er faldende, og jobomsætningen stigende.

Der er ikke aktuelt tegn på generelle rekrutteringsproblemer, og der er ledige ressourcer til, at beskæftigelsen i de kommende år kan vokse yderligere. Dog er der brancher og dele af landet, hvor virksomheder oplever rekrutteringsproblemer, og i takt med at økonomien forbedres, vil der gradvist være større risiko for, at virksomhederne ikke kan rekruttere den nødvendige arbejdskraft. Det skal vi tage hånd om i god tid, så vi ikke risikerer, at et opsving bliver bremset.

Derfor er det afgørende, at ledige står til rådighed for de job, der er, og at beskæftigelsessystemet understøtter offentlige og private virksomheders adgang til tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele landet.

Regeringen ønsker samtidig, at flere unge tager en erhvervsuddannelse, så der fremadrettet uddannes et tilstrækkeligt antal faglærte, der muliggør, at virksomhederne kan rekruttere den nødvendige arbejdskraft med de rette kompetencer. Faldet i søgningen til erhvervsuddannelserne skal derfor vendes. Et element i at øge optaget til erhvervsuddannelserne er, at eleverne på landets erhvervsuddannelser i høj grad får en sikkerhed for, at de kan gennemføre en relevant uddannelse med praktik i en virksomhed, hvis de opfylder uddannelsens krav.

Endelig er der behov for en målrettet og fokuseret voksen- og efteruddannelsesindsats, der understøtter en løbende opkvalificering af arbejdstyrken i overensstemmelse med arbejdsmarkedets skiftende behov.

Arbejdsmarkedets parter og regeringen skal i fællesskab aftale robuste løsninger, som kan understøtte, at virksomhederne også i fremtiden har let adgang til tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft samtidig med, at flere skal vælge og gennemføre en erhvervsuddannelse, hvilket bl.a. skal sikres ved, at de unge i høj grad får sikkerhed for at kunne gennemføre uddannelsen med en praktikplads i en virksomhed.

Temaer til drøftelse

Forebyggelse af rekrutteringsudfordringer

Det danske arbejdsmarked er dynamisk og påvirkes bl.a. af konjunkturer, demografi og den teknologiske udvikling, herunder digitalisering. Virksomhedernes behov for arbejdskraft ændrer sig derfor konstant, og der er ofte regionale forskelle i arbejdskraftefterspørgslen.

For at sikre virksomhedernes adgang til arbejdskraft og modvirke risikoen for rekrutteringsudfordringer er det afgørende, at ledige er parate til at tage de job, der er, ved at være både fagligt og geografisk mobile.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter skal derfor drøfte, hvordan det sikres, at de ledige er fagligt og geografiske mobile og står effektivt til rådighed.

Detaljeret kendskab til arbejdsmarkedet er en forudsætning for, at jobcentrene, Akasserne og øvrige aktører kan modvirke rekrutteringsudfordringer og understøtte, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft.

Regeringen vil derfor sammen med arbejdsmarkedets parter drøfte, hvordan en forbedret overvågning af arbejdsmarkedet kan understøtte et mere effektivt jobmatch.

Uddannelse i beskæftigelsessystemet bør som udgangspunkt være målrettet konkrete job eller områder med gode beskæftigelsesmuligheder. Regeringen og arbejdsmarkedets parter skal drøfte de rette instrumenter til at sikre det.

Praktikpladser – flere faglærte

Regeringen vil arbejde for, at målsætningerne i erhvervsuddannelsesreformen opnås. Derfor skal søgningen til landets erhvervsuddannelser understøttes, så det sikres, at virksomhederne har adgang til velkvalificeret, faglært arbejdskraft. Regeringens mål er, at erhvervsuddannelserne er attraktive, og at flere unge gennemfører en erhvervsuddannelse med en praktikplads i en virksomhed. Målsætningen er, at mindst 25 pct. skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020, og at andelen skal op på 30 pct. i 2025. Og flere skal fuldføre en påbegyndt uddannelse: Målsætningen er, at fuldførelsen skal stige fra 52 pct. i 2012 til mindst 60 pct. i 2020 og mindst 67 pct. i 2025.

En styrket søgning til erhvervsuddannelserne forudsætter tiltag på en række områder, men det er helt centralt, at der stilles et tilstrækkeligt antal virksomhedspraktikpladser til rådighed.

Langt de fleste erhvervsuddannelseselever lykkes i dag med at finde en praktikplads, men der er fortsat brancher med mangel på ordinære praktikpladser, ligesom et stigende antal unge de seneste år er optaget i skolepraktik frem for virksomhedspraktik.

Der er de seneste år fra politisk hold gennemført flere forskellige initiativer, der understøtter oprettelsen af flere praktikpladser. Senest er der med *Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* implementeret en række konkrete tiltag, der bidrager til et generelt kvalitetsløft på landets erhvervsuddannelser. Det er vigtigt, at der i denne sammenhæng også sker en målrettet indsats i virksomhederne for at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal praktikpladser.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter skal derfor drøfte, om der kan tilvejebringes en praktikpladsgaranti, så elever, der påbegynder en relevant erhvervsuddannelse, i høj grad har sikkerhed for at kunne gennemføre deres praktiktid i en virksomhed, hvis de opfylder uddannelsens krav. I den sammenhæng skal det også drøftes, hvordan de eksisterende finansieringssystemer kan indrettes, så de enkelte virksomheder har et mærkbart økonomisk incitament til at tage deres del af ansvaret. Endelig skal det drøftes, om tilgangen til erhvervsuddannelserne kan understøttes yderligere, f.eks. ved at se på udskolingen, EMMA-kriterier og praktikpladsopsøgende arbejde.

Voksen- og efteruddannelse

Voksen- og efteruddannelsesindsatsen spiller en væsentlig rolle i den løbende opkvalificering af arbejdsstyrken. Det er samtidig vigtigt, at voksen- og efteruddannelsesindsatsen løbende tilpasses i takt med, at ny teknologi introduceres, eller arbejdsmarkedets behov på anden vis ændrer sig.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter skal derfor drøfte rammerne for et analysearbejde om, hvordan der inden for de eksisterende økonomiske rammer kan skabes et udbud af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, der er mere fokuseret, målrettet virksomhedernes efterspørgsel og fleksibelt, så det fortsat og løbende understøtter en produktiv og velkvalificeret arbejdsstyrke, og sikrer det størst

mulige afkast af de offentlige og private investeringer i voksen- og efteruddannelse.

---0---

Styring og finansiering af voksen- og efteruddannelsesindsatsen og erhvervsuddannelserne er et fælles ansvar for staten og arbejdsmarkedets parter.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter skal derfor også drøfte, hvordan de nuværende styrings- og finansieringsprincipper på området kan indrettes og justeres, så de i højere grad understøtter en klar ansvarsdeling og en smidig og fleksibel understøttelse af den samlede erhvervsrettede uddannelsesindsats, herunder bidrager til at sikre et tilstrækkeligt antal praktikpladser.

Rammer for drøftelser

Inden for rammerne af ovenstående temaer skal trepartsdrøftelserne munde ud i konkrete initiativer, der bidrager til at sikre tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark.

Trepartsdrøftelserne sigter mod, at parterne tilslutter sig et fælles, forpligtende slutdokument. Regeringen vil efterfølgende søge tilslutning blandt partierne i Folketinget til forslag, der kræver lovændring m.v.

Der sigtes mod at indgå en trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser til unge inden overenskomstforhandlingerne for 2017 påbegyndes.

Der etableres en forhandlingskreds med følgende deltagere: LO (7 repræsentanter), FTF (2 repræsentanter), AC (1 repræsentant), DA (6 repræsentanter), KL (2 repræsentanter), Danske Regioner (1 repræsentant), Lederne (1 repræsentant) og FA (1 repræsentant). Fra regeringen deltager ministeren for børn, undervisning og ligestilling og beskæftigelsesministeren (forhandlingsleder).

En trepartsaftale skal holdes inden for de eksisterende økonomiske rammer og skal give et positivt bidrag til den samlede beskæftigelse.

Vurderingen af anbefalingernes betydning for beskæftigelsen og de offentlige finanser skal ske på baggrund af Finansministeriets regneprincipper.